

המסע אל ארון הספרים היהודי

חלק ראשון: תורת ישראל 01
והפעם... כל מילה חשובה!

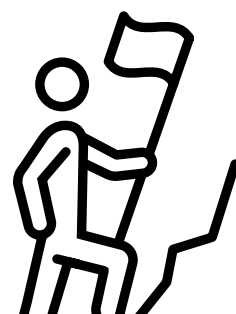
מה בסדרה?

ארון הספרים היהודי הוא המסע ההיסטורי של כל אחד ואחת מאיתנו.

במסגרת תכנית החורף של אחים לנפש נערוך היכרות מעמיקה עם ארון הספרים, נלמד כיצד נכון לגשת אל ספרי הקודש, מה מייחד את לימוד התורה מלימודי-חכמה אחרים שאנו מכירים ועוד.

בחלק הראשון של הסדרה נכיר את המבנה של חמשת חומשי התורה, נבין את החשיבות של כל מילה בספר התורה ונפגוש כמה ממפרשי התורה המרכזיים שיסייעו לנו להבין ולהעמיק בדברי התורה והמצוות.

מסע משמעותי ומהנה לכולנו!

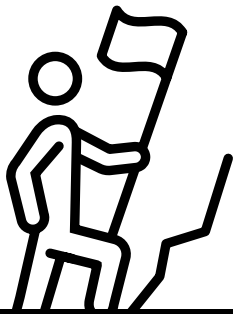
סימני דרך

כחלק מהמסע המשותף שלנו פזורים לאורך מערך השיעור 'סימני-דרך' שיסייעו לנו להתקדם במסלול בצורה בטוחה!

נעים להכיר!

- מה פירוש המילה תורה?
- מדוע התורה מחולקת לחמישה חומשים?
- האם יש חלק מסויים בתורה שמדבר אליכם במיוחד, מדוע?
- מה ההבדל בין תורה שבכתב לתורה שבעל פה?
- מי הם מפרשי התורה?
- מדוע כה חשוב להעביר את התורה באופן מדויק?

סימני דרך

מוזמנים לשוחח על השאלות כפתיח לסדרה החדשה. לא נענה על כולן בשיעור הנוכחי אך במהלך השיעורים הקרובים נדון עליהן.

בכל מילה ומילה!

תָּא חֲזִי, כְּתִיב בְּשִׁלְמָה (מלכים א ה) וַיִּדְבֹּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מָשָׁל וַיְהִי
שִׁירוֹ חֲמִשָּׁה וָאֶלֶף. וְהָא אוֹקְמוּהָ. דְּחֲמִשָּׁה וָאֶלֶף טַעְמִים הֵווּ בְּכָל
מָשָׁל וּמָשָׁל דִּהּוּהָ אָמַר. וּמָה שְׁלֹמָה דִּאִיהּ בְּשָׁר וָדָם כֶּךָ הֵווּ בְּמִלּוֹי,
מַלְיָן דְּאֹרִייתָא דִּקְאָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה,
דְּבְכָל מַלְהָ וּמַלְהָ אִית בָּהּ כַּמָּה מְשָׁלִים, כַּמָּה שִׁירִין, כַּמָּה תּוֹשְׁבָחוֹן,
כַּמָּה רָזִין עֲלָאִין, כַּמָּה חֲכָמָאן וְעַל דָּא כְּתִיב מִי יִמְלִל גְּבוּרוֹת ה'

(זהר, תולדות, קל"ה)

תרגום:

בֹּא רְאֵה, כְּתוּב בְּשִׁלְמָה (מלכים א ה) וַיִּדְבֹּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מָשָׁל
וַיְהִי שִׁירוֹ חֲמִשָּׁה וָאֶלֶף. וְהֵרִי בְּאֲרוּהּ שְׁחֲמִשָּׁה וָאֶלֶף טַעְמִים הִיוּ בְּכָל
מָשָׁל וּמָשָׁל שֶׁהָיָה אוֹמַר. וּמָה שְׁלֹמֹה, שֶׁהוּא בְּשָׁר וָדָם, כֶּךָ הִיוּ בַּדְּבָרִיו
- דְּבָרֵי הַתּוֹרָה שֶׁאָמַר הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שְׁבָכָל
מַלְהָ וּמַלְהָ יֵשׁ כַּמָּה מְשָׁלִים, כַּמָּה שִׁירִים, כַּמָּה תְּשֻׁבּוֹת, כַּמָּה
סוּדוֹת עֲלִיוֹנִים, כַּמָּה חֲכָמוֹת, וְעַל כֵּן כְּתוּב מִי יִמְלִל גְּבוּרוֹת ה'.

יעי cein

האותיות סת"ם הן ראשי התיבות של ספרי תורה. תפילין מזוזות סופר סת"ם הוא אדם העוסק בכתיבת ספרי תורה, תפילין ומזוזות. מלאכה זו דורשת מומחיות רבה וזהירות תמידית.

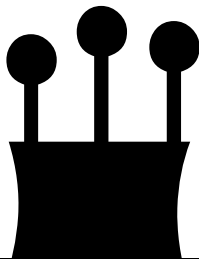
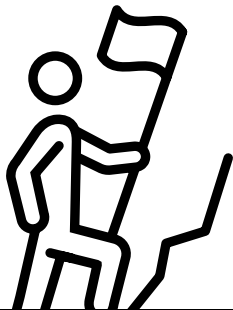
ראע חושבין!

מדוע אות אחת חסרה או מיותרת יכולה לגרום לחורבן?

זהירות!

וְכָשֶׁבֹאֲתִי אֶצֶל רַבִּי יִשְׁמָעֵאל, אָמַר לִי:
בֶּןִי, מָה מְלַאכְתְּךָ? אָמַרְתִּי לוֹ: לִבְלֹר
(סופר סת"ם) אָנִי. אָמַר לִי: בֶּןִי, הֲיִי זָהִיר
בְּמְלַאכְתְּךָ, שֶׁמְלַאכְתְּךָ מְלַאכֶת שָׁמַיִם
הִיא, שְׁמָא אֵתָה מְחַסֵּר אוֹת אַחַת אוֹ
מְיִיתָר אוֹת אַחַת – נִמְצְאָתָ מְחַרֵּיב אֶת
כָּל הָעוֹלָם כּוֹלּוֹ (עירובין, יג, א)

הלכה מכל תג

אמר רב: בשעה שעלה משה למרום מצאו להקב"ה שיושב וקושר כתרים לאותיות*. אמר לפניו: רבוננו של עולם, מי מעכב על ידך*? אמר לו אדם אחד יש שעתיד להיות בסוף כמה דורות ועקיבא בן יוסף שמו שעתיד לדרש על כל קוץ וקוץ תלין תלין של הלכות. אמר לפניו: רבוננו של עולם! הראהו לי! אמר לו חזר לאחוריה הלה וישב בסוף שמונה שורות ולא היה יודע מה הן אומרים תשש כחו. כיון שהגיע לדבר אחד אמרו לו תלמידיו: רבי מנין לך? אמר להן: הלכה למשה מסיני! נתישבה דעתו. (עירובין, כט, ב)

פירוש רש"י:

כתרים: כגון התגין דס"ת:

מי מעכב על ידך: מה שכתבת שאתה צריך להוסיף עוד עליהם כתרים:

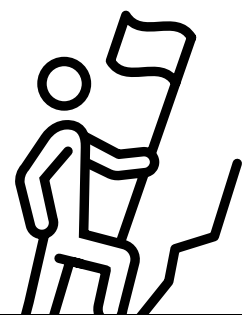
יעי cein

תגים באותיות ספרי התורה חלק מן האותיות בכתב סת"ם מעוטרות בתגים..

מעל האותיות **ג, ז, ט, צ**, **ע, צ, ש** (הסימן: שעטנ"ז ג"ץ) יש שלושה תגים. מעל האותיות **ב, ד, ה, ו, י, ק** (הסימן: בד"ק חי"ה) יש תג אחד. מעל האותיות **א, ו, כ, ל, מ, ס, פ, ר, ת** (הסימן: מלאכ"ת סופ"ר) אין תגים.

סימני צרק

שימו לב להקפדה של רבי עקיבא בבואו לדרוש את הלכותיו: כל דבריו, גם המחודשים שבהם, מגובים במסורת 'הלכה למשה מסיני'. כל לומדי התורה לאורך ההיסטוריה מחוייבים לכללי המסגרת ההלכתית, גם חכמי ישראל הנודעים ביותר נדרשו להיצמד לכללים ולהוראות שנמסרו למשה בסיני ועברו מדור לדור.

סימני דרך

לאחר שראינו את החשיבות שיש לכל אות ומילה בתורה, נלמד יחד פרשה בתורה בה שימת הלב שלנו לפרטים הקטנים תסייע לנו להבין את המצוות טוב יותר.

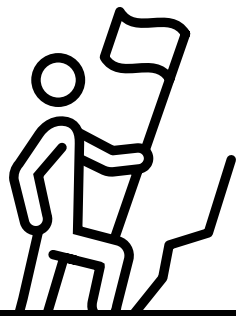
סיכום ביניים:

מדוע חוגגים את חג השבועות? כיצד שמחים בחג השבועות?

שבועות של קציר

שִׁבְעָה שָׁבָעַת תִּסְפֹּר לָךְ מֵהַחֵל חֲרָמֶשׁ
בְּקֻמָּה תַּחֲל לִסְפֹּר שִׁבְעָה שָׁבָעוֹת.
וַעֲשִׂיתָ חֵג שָׁבָעוֹת לַה' אֱלֹהֶיךָ מִסֹּת נִדְבַת
יֶדְךָ אֲשֶׁר תִּתֵּן כְּאֲשֶׁר יְבָרְכֶךָ ה' אֱלֹהֶיךָ.
וְשִׁמַּחְתָּ לִפְנֵי ה' אֱלֹהֶיךָ אֶתָּה וּבִנְךָ וּבִתְּךָ
וְעַבְדְּךָ וְאִמָּתְךָ וְהַלְוִי אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ וְהַגֵּר
וְהִיתוּם וְהָאֱלֻמָּנָה אֲשֶׁר בְּקִרְבְּךָ בְּמָקוֹם
אֲשֶׁר יִבְחַר ה' אֱלֹהֶיךָ לְשָׁכֵן שְׁמוֹ שָׁם.
וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּמִצְרַיִם וְשִׁמַּרְתָּ
וַעֲשִׂיתָ אֶת הַחֻקִּים הָאֵלֶּה
(דברים, טז, ט-יב).

חג האסיף

חג הסֶכֶת תַעֲשֶׂה לָךְ שִׁבְעַת יָמִים בְּאַסְפֵּךְ מִגֶּרְנֶךָ וּמִיִּקְבֶּךָ. וְשִׂמַּחְתָּ בַּחֲגֶךָ אֶתְּהָ וּבִנְךָ וּבִתֶּךָ וְעַבְדְּךָ וְאִמָּתְךָ וְהַלֵּוִי וְהַגֵּר וְהִיתָוֹם וְהָאֱלֻמָּנָה אֲשֶׁר בְּשַׁעְרֶיךָ. שִׁבְעַת יָמִים תַּחֲגֵל לַה' אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה' כִּי יִבְרַכְךָ ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל תְּבוּאַתְךָ וּבְכָל מַעֲשֶׂה יָדֶיךָ וְהִיִּיתָ אֶרֶץ שְׂמֵיחַ (דברים, טז, יג – טו)

סימני דרך

למדנו על שני חגי התבואה חג השבועות בו אנו שמחים עם הקציר וחג הסוכות בו אנו שמחים עם האסיף.

מדוע יש צורך בשני חגי שמחה על התבואה? מה ההבדל בין חג השבועות לחג הסוכות?

נסו לקרוא את הפסוקים בעיון ושימו לב להבדלי הניסוח. בשקף הבא נראה יחד את אחד ההבדלים המשמעותיים...

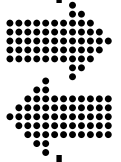
סיכום ביניים:

מדוע חוגגים את חג הסוכות? כיצד שמחים בחג הסוכות?

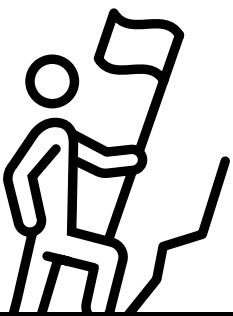

מצא את ההבדלים!

חג הסוכות תעשה לך
שבועת ימים באספך מגרנך
ומיקבך. ושמחת בחגך
אתה ובנך ובתך ועבדך
ואמתך והלוי והגר והיתום
והאלמנה אשר בשעריך.
שבועת ימים תחג לה'
אלהיך במקום אשר יבחר
ה' **כי יברכה ה' אלהיך** בכל
תבואתך ובכל מעשה ידך
והיית אך שמח
(דברים, טז, יג – טו)

שבועה שבעת תספור לך מהחל
חרמש בקמה תחל לספור שבועה
שבועות. ועשית חג שבועות לה'
אלהיך מסת נדבת ידך אשר תתן
כאשר יברכה ה' אלהיך. ושמחת
לפני ה' אלהיך אתה ובנך ובתך
ועבדך ואמתך והלוי אשר בשעריך
והגר והיתום והאלמנה אשר בקרבך
במקום אשר יבחר ה' אלהיך לשכן
שמו שם. וזכרת כי עבד היית
במצרים ושמרת ועשית את החקים
האלה (דברים, טז, ט-יב).

סימני דרך
מה ההבדל בין 'כאשר'
לבין 'כי'?
כיצד השינוי הקטן הזה
מלמד אותנו על השוני
הגדול שבין החגים?

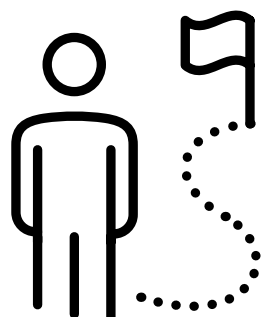
מצאנו את ההבדל!

בחג השבועות אנו מצווים: וְעָשִׂיתָ חֵג שִׁבְעוֹת לַה' אֱלֹהֶיךָ מִסֹּת נִדְבַת יָדְךָ אֲשֶׁר תִּתֶּן
פֶּאֶשֶׁר יְבָרְכֶךָ ה' אֱלֹהֶיךָ: (שם, י). דהיינו. אתה נותן מעצמך, כפי מה שברך אותך ה'
אלוקיך.

בחג האסיף הציווי הוא שונה: שִׁבְעַת יָמִים תַּחֲגֵל לַה' אֱלֹהֶיךָ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה'
פִּי יְבָרְכֶךָ ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל תְּבוּאָתְךָ וּבְכָל מַעֲשֵׂה יָדְיָךָ וְהָיִיתָ אֶף שְׂמִיחַ: (שם, טו). בחג
הזה אנו חוגגים 'כי יברכך ה' אלוקיך'. השמחה היא על עצם ברכת ה'. על ההשגחה
הפרטית. על הקשר הבלתי-אמצעי שקיים בינינו לבין ריבון-העולמים.

בחגים האחרים איננו יכולים רק-לשמוח. ברגע שאנו מתמקדים בשפע שקיבלנו, איננו
יכולים להתמקד רק בהצלחות. הלא, מה עם הכשלונות? אנו יכולים ליהנות ממה שיש
לנו, בגבולות מה שאכן יש...

אבל בחג הסוכות אנו מתמקדים במקום אחר. אנו מתבוננים אל-על, אל נותן השפע.
אנו חוגגים את הקשר הפנימי הנפלא שיש בינינו לבין ה'. והוא, נותן לנו בדיוק א מה
שאנחנו צריכים. בין אם אנחנו מרגישים שחסר ובין אם בלו-שפתותינו-מלומר-די, אנו
משוכנעים שהכל ניתן לנו לטובתנו. אין מתאים משעה זו להפוך ולהיות 'זמן שמחתנו'.
שמחה מלאה, ללא פניות, טרדות או מחשבות (נקודה למחשבה, סוכות).

מסיבי זכת

מוזמנים לקרוא בדף
ההנחיות על ההבדלים
במצוות החג ובאופן בו
אנו חוגגים את שני החגים
השונים.

הבדלים שניתן להבין
על פי שימת הלב לשינוי
במילים שראינו יחד.

תחנה ראשונה

כאן לסיכוחים...

לימוד התורה מצריך ידיעה והבנה שאין בה מילה מיותרת. לכל אות יש חשיבות ומשמעות מיוחדת.

הגישה אל הלימוד מורכבת מהבנה שהספר הוא שמיימי, כולל בתוכו אינספור רמזים וסודות ויחד עם זאת פונה לכל אחד ואחת מאיתנו.

מה חוינו היום?

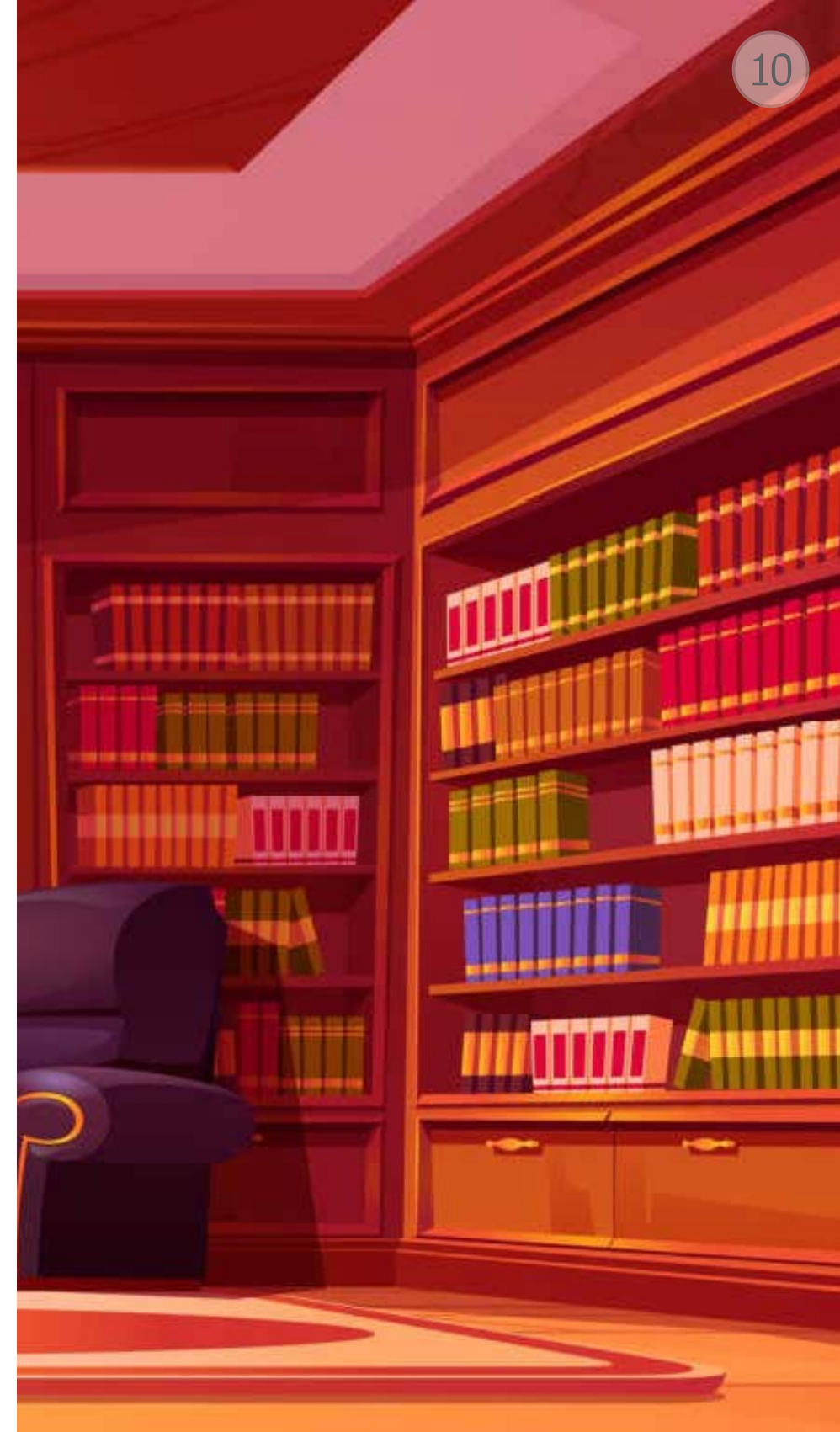
למדנו מסיפורם של משה רבינו ורבי עקיבא שגם חידושים צריכים להיות מגובים במסורת (נדבר על זה בהמשך הסדרה 😊).

ראינו איך מילה אחת יכולה לשנות משמעות מן הקצה אל הקצה והבנו שמלאכת ההעברה מדור לדור דורשת זהירות, דיוק ואחריות.

בתחנה הבאה:

מדוע התורה מחולקת לחמישה חומשים?
למה יש מצוות שחוזרות על עצמן בכמה מקומות בתורה?
ועוד...

חִירָת סֶס

רִאשׁוֹנָה אֲנִי, בְּאֶמֶת
וּבְאֶמּוּנָה
יַחַד אֶתִּי זֶה נָכוֹן
אֶךְ בְּלִעְדֵּי זֶה חֲדָלוֹן
מִי אֲנִי?

את התשובה נא לכתוב באזור
האישי במקום המיועד לכך.
כל תשובה מזכה בכרטיס
להגרלה הגדולה!

מקדמה כבה

OLAMI

רוצים עוד?
סרקו והצטרפו
ל"אחים לנפש"

© כל הזכויות שמורות ל'אחים לנפש'